

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Pyhäjoen valtuusto ja kunnanhallitus	
Saapunut	14 2019 DN:o _____
Kilpailu	1 § _____
Arkistomerkitä:	_____

Annettu julkipanon
jälkeen

Antopäivä
29.3.2019
Päätösnumero
19/0072/1
Diaarinumero
00578/17/4103

Asia Valitus asemakaavan muuttamista koskevassa asiassa

Valittaja Yppärin Liuskekivi Ky, Pyhäjoki
c/o Toni Grekula

Päätös, josta valitetaan

Viranomaisen ja päätöksen päivämäärä

Pyhäjoen kunnanvaltuusto 22.2.2017 § 14

Valtuusto on hyväksynyt Pyhäjoen kunnan Saarenalueen asemakaavan korttelin 513 liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K, tontti 1), yleistä pysäköintialuetta (LP), toria, tiealuetta (Kulmatie) ja erillispientalojen korttelialuetta (AO, tontti 4) koskevan asemakaavan muutoksen. Asemakaavan muutoksessa muodostuu korttelin 513 pohjoisosaan tori- ja katualuetta (rasterimerkintä katuaukio/tori) sekä sen länsipuolelle katualuetta (vinoviiamerkintä, pihakatu, Kulmatie) ja autopaikkojen korttelialue (LPA).

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Yppärin Liuskekivi Ky (jäljempänä yhtiö) on vaatinut, että valtuuston päätös kumotaan yhtiön omistaman Kukkaron tilan (kiinteistötunnus 625-405-4-287) osalta.

Yhtiö on ostanut Kukkaron tilan pakkohuutokaupasta tammikuussa 2015. Tilalla sijaitsee vanha pankkirakennus. Pyhäjoen kunta oli ennen pakkohuutokauppaa antanut lausunnon, jonka mukaan tilalla ei ole itsenäistä rakennusoi-keutta. Kunnan mielestä se voi viereisen kiinteistön omistajana estää Kukkaron tilan rakentamisen. Kunnan evättyä Kukkaron tilalla sijaitsevan rakennuksen saneerauksen yhtiön ja kunnan neuvotteluissa on päädytty ratkaisuun, jossa yhtiö tekee kunnalle ostotarjouksen viereisestä kunnan omistuksessa olevasta tilasta.

Yhtiö ja kunta ovat käyneet elokuussa 2015 neuvotteluita niiden omistuksessa olevien edellä mainittujen kiinteistöjen kehittämistä. Kunta esitti tuolloin yhtiölle yhteishanketta, jossa molemmat kiinteistöt osoitettaisiin asemakaavan muutoksessa asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AL). Hankkeeseen olisi tullut mukaan myös kunnan omistama Pyhäjoen Teollisuusyhtiö. Yhtiö katsoi kuitenkin yhteishankkeen olevan kiusallinen yhtiön omistajan luottamushenkilötaustan vuoksi ja ilmoitti hoitavansa tilan rakentamisen itsenäisesti.

Kunnanhallitus on 9.11.2015 (§ 471) päättänyt edistää yhtiön Kukkaron tilan rakennushanketta maankäyttö- ja rakennuslain 23 luvussa tarkoitetun poikkeamismenettelyn kautta ja antaa luvan autojen paikoitukseen omistamallaan kiinteistöllä. Samassa yhteydessä päätettiin käynnistää myös korttelin 513 tonttia 1 koskeva asemakaavamuutos, mistä johtuen yhtiön Kukkaron tilaa koskevat hankkeet ovat keskeytyksissä.

Vaatimuksensa perusteeksi yhtiö on esittänyt seuraavaa:

- Pyhäjoen kunta on toimillaan tietoisesti vaikeuttanut yhtiön hankkeita Kukkaron tilalla heti sen hankinnasta lähtien. Huomioitavaa on, että tontti vaihtoi omistajaa huutokaupalla tammikuussa 2015. Kunnalla olisi ollut tuolloin mahdollisuus ostaa tila senhetkiseen markkinahintaan huutokaupasta. Valituksenalaisen päätöksen vuoksi yhtiö ei voi kehittää liiketoimintaansa Kukkaron tilalla.
- Pyhäjoen kunnan kanta tontin kehittämiseen muuttui sen jälkeen, kun yhtiö ei suostunut yhteishankkeeseen. Kunnan toimet eivät ole olleet johdonmukaisia, vaan päätöksentekoon on nähtävästi liittynyt yrittäjän luottamushenkilöasemaan liittyviä seikkoja, joilla on ollut negatiivinen vaikutus.
- Kaavoitusprosessin aikana yhtiö on käynyt kiinteistöistä myös kauppaneuvotteluita Pyhäjoen kunnan kanssa, mutta näkemykset hinnasta eivät ole kohdanneet. Pyhäjoen kunnalla ei ole myöskään tarjota vaihtomaata ydinkeskustan alueelta. Tästä syystä yhtiö pitää perusteltuna sitä, ettei valtuuston hyväksymä kaava saa lainvoimaa.
- Pyhäjoen kunnassa on ollut tähän saakka vakiintuneena käytäntönä, että kunta kaavoittaa ainoastaan omistuksessaan olevia maa-alueita lukuun ottamatta kohteita, joiden omistajat itse suostuvat tai ovat hakeneet itse kaavoitusta. Nyt tehty päätös on kunnan vakiintuneen käytännön vastainen.

Asian käsittely ja selvittäminen

Pyhäjoen kunnanhallitus on lausunnossaan esittänyt, että valitus jätetään tutkimatta tai hylätään. Korttelin 513 tontin 1 pääkäyttötarkoitukseksi on kunnanhallituksen kokouksessa 7.10.1996 (§ 333) päätetty torialue samassa yhteydessä kuin kunnanhallitus päätti ostaa ”Puhtolan” torimökin ja sijoittaa sen edellä mainitulle tontille. Pyhäjoen kunta omistaa suurimman osan tontista 1. Koska korttelin 513 tontti 1 ei ole yhteisomistuksessa eivätkä yhtiö Kukkaron tilan ja kunta Alangon tilan omistajina hallitse kysymyksessä olevaa tonttia yksin, tontin rakentamista tai rakennusten peruskorjaamista ei voida tehdä hallinnanjakosopimukseen tai tilojen omistajien suostumukseen perustuen. Nyt kysymyksessä olevassa tilanteessa voidaan käyttää maankäyttö- ja rakennuslain 81 §:n mukaan kiinteistönmuodostamislain mukaista lunastusta rakennuspaikan muodostamiseksi. Pyhäjoen kunta on toiminut tasapuolisesti ja huomionnut kaikkien yritysten tarpeet kunnan kokonaisedun ja -kehittämisen näkökulmasta. Pyhäjoen kunnanvaltuuston hyväksymän maankäyttöstrategian ja

toteuttamisohjelman mukaisesti kunta laatii asemakaavoja vain kunnan omistuksessa oleville maa-alueille. Asemakaavamuutoksia kunta laatii myös yksityisten omistuksessa oleville alueille.

Yhtiö on vastaselityksessään lausunut muun muassa, että kunnan ilmoitus itsenäisen rakennusoikeuden puuttumisesta ei ole kunnan kokonaisedun mukaista. Kunnan peruslähdekohtana on edistää kaikkea laillista liiketoimintaa. Yhtiön tilan arvo tulee määritellä samoilla perusteilla kuin Pyhäjoen kunnan ja Osuuskauppa Arinan välinen kauppa. Suunnitellun torialueen ja siihen liittyvän Pyhäjokitalo-hankkeen kaavoitus olisi tullut tehdä yhtäaikaaisesti. Vaihtoehtoinen suunnitelma VE1 (AL) ei ole ollut todellinen vaihtoehto Pyhäjokitalo-hankkeesta johtuen, vaikka se olisi ollut mahdollista toteuttaa. Yhtiön hanketta ei ole edistetty, koska kunnan oma etu on ollut asiassa määrävä tekijä.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Kuntalain (365/1995) 90 §:n (1375/2007) 3 momentti huomioon ottaen hallinto-oikeus ei tutki edellä mainittuja yhtiön vastaselityksessään ensi kertaa esittämiä valitusperusteita.

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Sovellettavat keskeiset säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslain 50 §:n (132/1999) mukaan alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten laaditaan asemakaava, jonka tarkoituksena on osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kaupunki- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla.

Lain 51 §:n 1 momentin mukaan asemakaava on laadittava ja pidettävä ajan tasalla sitä mukaa kuin kunnan kehitys taikka maankäytön ohjaustarve sitä edellyttää.

Lain 54 §:n 2 momentin mukaan asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saatavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Pykälän 3 momentin mukaan asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Suunnittelualue ja asemakaavamuutoksen tarkoitus

Asemakaavan muutos koskee Saarenalueen asemakaavan korttelin 513 pohjoisosan liike- ja toimistorakennusten korttelialuetta (K, tontti 1) sekä alueen länsipuolella sijaitsevaa tiealuetta (Kulmatie) ja erillispientalojen korttelialuetta (AO, tontti 4). Suunnittelualueelle sijoittuvat myös toriaukio ja yleinen pysäköintialue. Asemakaavan muutosalueella sijaitsevat Pyhäjoen kunnan Pohjankylässä olevat tilat Alanko RN:o 4:324 (käytetään myös nimeä Puhtola), Kukkaro RN:o 4:287 (entinen pankin kiinteistö) ja Jakola RN:o 4:270. Tontti 1 muodostuu pääosin kahdesta ensiksi mainitusta tilasta ja tontti 4 Jakolan tilasta. Alangon ja Jakolan tilat ovat Pyhäjoen kunnan omistuksessa. Pinta-alaltaan noin 0,63 hehtaarin suuruinen suunnittelualue sijaitsee keskeisellä paikalla Pyhäjoen kirkonkylällä sijoittuen Vanhatien risteyskohtaan lähelle Pohjoishaaran yli kulkevaa siltaa. Puhtola on toiminut pitkään Pyhäjoen perinteisenä torialueena. Suunnittelualueen eteläpuolella sijaitsee Pyhäjoen kirjasto, ja muu alue korttelista 513 on pientaloasutusta.

Kaavaselostuksesta ilmenee, että asemakaavan muutos tarkoittaa osaltaan Pyhäjoen kunnan maankäyttöstrategian ja maankäytön toteuttamisohjelman 2025 maankäytöllisiä linjauksia. Pyhäjoen kunnanvaltuusto on hyväksynyt Pyhäjoen keskustan osayleiskaavan 2025 kokouksessaan 27.8.2014 (§ 58). Osayleiskaava toimii alueen asemakaavoituksen sekä muun rakentamisen ja suunnittelun pohjana. Osayleiskaavan maankäyttövarauksissa alueelle on osoitettu keskustatoimintojen aluetta (C), jossa pääasiallisia toimintoja ovat palvelut ja hallinto, keskustaan soveltuva asuminen, keskustaan soveltuvat ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomat työpaikkatoiminnot, näihin liittyvä liikenne ja virkistys sekä yhdyskuntatekninen huolto. Suunnittelualueen länsiosaan sijoittuu pientalovaltaista asuinalueita (AP). Saarenalueen asemakaavamuutoksen maankäyttötarkoituksella on tarkoitus mahdollistaa yleiskaavassa esitetyn mukaista keskustatoimintojen sijoittumista Pyhäjoen kuntakeskuksen alueelle, jonne sijoittuu suurin osa kuntalaisten käyttämistä julkisista ja kaupallisista palveluista.

Kaavaselostuksen mukaan asemakaavamuutoksen suunnittelun lähtökohtina huomioon otettuja tekijöitä ovat kirkonkylän toiminnalliset lähtökohdat sekä maisema-, ympäristö- ja kulttuurihistorialliset arvot. Kunnan ja Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (jäljempänä ELY-keskus) yhteishankkeena on vuonna 2015 laadittu Vanhatietä koskeva toimenpidesuunnitelma, jonka yhteydessä on tarkasteltu myös torialueen kehittämisvaihtoehtoja.

Kaavaselostuksesta käy ilmi, että asemakaavamuutoksen luonnosvaiheessa tavoitteena on ollut tarkastella alueen toteuttamiseksi kahta maankäyttövaihtoehtoa. Vaihtoehdossa yksi (VE1) on selvitetty lähtökohdat alueen muuttamiseksi asuin-, liike- ja toimistorakennusten korttelialueeksi (AL) sekä autopaikkojen korttelialueeksi (LPA). Toisessa vaihtoehdossa (VE2) on selvitetty mahdollisuutta, jossa koko alue muutetaan pääkäyttötarkoitukseltaan toriksi ja toriin voi liittyä pääkäyttötarkoitusta tukevaa rakentamista. Torialueen länsipuolella on osoitettu tässäkin vaihtoehdossa autopaikkojen korttelialue (LPA). Osalla korttelin 513 kiinteistöjä on voimassa olevassa asemakaavassa /s1 –merkintä koskien rakennusten ja ympäristön säilyttämistä sekä uudisrakentamista siten, ettei ympäristön luonne muutu. Merkinnän /s1 säilyttämisen perusteita on tarkistettu asemakaavamuutoksen yhteydessä. Samassa yhteydessä on arvioitu myös laajemman alueen asemakaavojen ajanmukaisuutta lähikorttelien

alueella. Asemakaavan muutostyössä on ollut tarkoituksena ottaa huomioon myös edellä mainittu vuonna 2015 käynnissä ollut kunnan ja ELY-keskuksen yhteistyönä toteutettu Vanhatien toimenpidesuunnittelu ja siinä sovitut jatko-toimenpiteet Vanhatielle ja torialueelle. Asemakaavamuutoksen ehdotusvaiheessa suunnittelua on päätetty viedä eteenpäin vaihtoehdon VE2 (tori) pohjalta.

Asemakaavan muutoksen kuvausta ja muu asiassa saatu selvitys

Asemakaavan muutoksessa koko Kulmatien itäpuolinen alue eli voimassa olevan asemakaavan tontti 1 on osoitettu katuaukioksi tai toriksi (jäljempänä tori). Kaavamääräyksen mukaan alueelle voidaan sijoittaa toritoimintaa tukevaa rakentamista, kuten esiintymislava tai huoltorakennus. Torin kaakkoisosaan tilan Kukkaro alueelle on osoitettu rakennusala (kl), jolle on mahdollista sijoittaa enintään 150 kerrosalaneliometriä toritoimintaa tukevaa liikerakentamista. Torin luoteisosaan pihakaduksi osoitetun Kulmatien varrelle on osoitettu Alangon tilan (Puhtola) alueelle pysäköimispaikka (p). Kulmatien länsipuolinen alue on asemakaavamuutoksessa osoitettu autopaikkojen korttelialueeksi (LPA).

Kaavaselostuksesta käy ilmi, että asemakaavan muutos vastaa Pyhäjoen kunnan asettamia tavoitteita torialueen kehittämistä. Torialueen sijoittaminen Vanhatien risteysalueen lähituntumaan täydentää kirkonkylän toiminnallisuutta ja yhdyskuntarakennetta sekä hyödyntää jo olemassa olevaa infrastruktuuria. Edelleen kaavaselostuksessa todetaan, että torialue palvelee myös hyvin Vanhatien pohjoispuoliselle alueelle mahdollisesti rakentuvaa Pyhäjokitaloa ja sen toimintoja.

Yhtiön asemakaavan muutosluonnoksesta esittämän mielipiteen ja kaavamuu-tosehdotuksesta esittämän muistutuksen johdosta annettujen kaavanlaatijan vastineiden mukaan kunnan tavoitteena on, että torialueen ja Niskan alueen asemakaavahankkeet ja niille asetetut toiminnalliset tavoitteet tukevat toisiaan. Lisäksi alueen suunnittelussa on otettu huomioon syksyllä 2016 käynnistetty ELY-keskuksen ja kunnan yhteishanke, jossa tiesuunnittelu ja rakennussuunnittelu tehdään Vanhatien hankesuunnitelman mukaisesti.

Yhtiö on ostanut Kukkaron tilan pakkohuutokaupalla tammikuussa 2015. Ulosottomyyntiä koskevan myyntiesitteen mukaan noin 0,2108 hehtaarin suuruinen kiinteistö sijaitsee pääosin asemakaava-alueen liike- ja toimistorakennusten korttelialueella (K, kerros-luku enintään II). Osa kiinteistöstä on asemakaavassa osoitettu pysäköintialueeksi (LP-alue), jonka suuruudeksi on arvioitu noin 500 neliometriä ja jonka kunta voi halutessaan lunastaa. Kiinteistöllä sijaitsee noin 200 kerrosalaneliometrin suuruinen vuonna 1973 rakennettu huonokuntoinen liike- ja asuinrakennus ja heikkokuntoinen kylmä varasto. Edelleen myyntiesitteessä on todettu, että kiinteistö muodostaa asemakaavan mukaisen tontin yhdessä kahden muun kiinteistön kanssa ja että asemakaavassa olevaa rakennusoikeutta voi käyttää ainoastaan yhdessä näiden muiden kiinteistöjen kanssa. Lisäksi myyntiesitteessä on todettu, että tästä syystä kiinteistöllä ei ole lainkaan itsenäistä rakennusoikeutta edes siinä tapauksessa, että olemassa oleva rakennus purettaisiin.

Karttataarkastelun perusteella korttelin 513 tontti 1 muodostuu pääosin Alangon tilasta (Puhtola) ja Kukkaron tilasta. Tontin luoteiskulma ulottuu vähäisessä määrin Jakolan tilan alueelle. Karttataarkastelun ja yhtiön valituksen johdosta

annetun kunnanhallituksen lausunnon perusteella suurin osa voimassa olevassa asemakaavassa osoitetun tontin 1 alueesta on Pyhäjoen kunnan omistuksessa.

Asian oikeudellinen arviointi ja johtopäätös

Maankäyttö- ja rakennuslain säännökset huomioon ottaen kunnanvaltuustolla on lähtökohtaisesti valta kaavan sisältövaatimuksia ohjaavien säännösten rajoissa päättää, miten suuren alueen osalta asemakaavaa muutetaan ja miten alue rajataan. Hyväksyessään asemakaavan valtuusto ei saa käyttää harkintavaltaansa väärin eikä päättää hallintotoimesta sille vieraassa tarkoituksessa.

Ottaen huomioon suunnittelualueen pinta-alan, sijainnin ja suunnitellun maankäytön sekä Pyhäjoen kunnan tavoitteet torialueen ja sen lähiympäristön kehittämiseksi hallinto-oikeus katsoo, että suunnittelualue muodostaa sellaisen riittävän suunnittelullisen kokonaisuuden, jolle on mahdollista laatia asemakaavan muutos asemakaavan sisältövaatimusten edellyttämällä tavalla, ja että Kukkaron tilan sisällyttämiselle kaavamuutosalueeseen on ollut hyväksyttävät maankäytölliset perusteet. Kunnanhallituksen lausunnossa yksityisten omistuksessa oleville maille sijoittuvien asemakaavamuutosten osalta lausuttu huomioon ottaen asemakaavan muutoksessa on noudatettu kunnan maankäyttöstrategiaa ja -toteuttamisohjelmaa. Valtuuston ei ole katsottava kaava-alueen laajuudesta päättäessään käyttäneen harkintavaltaansa muuhun tarkoitukseen kuin mihin se on lain mukaan ollut käytettävissä, eikä valtuuston päätös ole lainvastainen yhtiön tältä osin esittämällä perusteilla.

Asemakaavamuutoksessa osoitettu maankäyttö ja asemakaavamääräykset huomioon ottaen valituksessa esitetyillä perusteilla ei voida katsoa, että asemakaavamuutos ei täyttäisi sille maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 2 momentissa esitettyjä asemakaavan sisältövaatimuksia. Kun otetaan huomioon yhtiölle Kukkaron tilan ja sen rakentamismahdollisuuksien osalta pakkohuutokaupassa annetut tiedot sekä asemakaavamuutoksessa tilalle osoitettu maankäyttö ja rakennusoikeus, asemakaavamuutoksen ei myöskään voida katsoa aiheuttavan yhtiölle maankäyttö- ja rakennuslain 54 §:n 3 momentissa tarkoitettua kohtuutonta haittaa.

Asemakaavamuutoksen hyväksymistä koskevaan päätökseen ei voida hakea muutosta päätöksen tarkoituksenmukaisuutta koskevilla perusteilla, kuten sillä, että toisen sisältöinen kaavaratkaisu olisi alueelle paremmin soveltuva tai mahdollinen.

Edellä lausuttu huomioon ottaen valtuusto ei ole valituksenalaisen asemakaavamuutoksen osalta ylittänyt sille maankäyttö- ja rakennuslain 20 §:n 1 momentin mukaan asiassa kuuluvaa harkintavaltaa, eikä valtuuston päätös ole lainvastainen valituksessa esitetyillä perusteilla.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Maankäyttö- ja rakennuslaki 55 § 1 ja 2 mom, 57 § 1 mom, 60 § 1 mom ja 204 §

Kuntalaki (410/2015) 147 § 1 mom

Kuntalaki (365/1995) 90 § (1375/2007) 1 ja 2 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituskirjelmä valituslupahakemuksineen on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (HaO 00.33 Rak).

Esittelevä jäsen

Marja-Riitta Tuisku

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Martti Raunio, Marja-Riitta Tuisku ja Renne Pulkkinen.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös

valittaja

Oikeudenkäyntimaksu
250 euroa

Jäljennös maksutta

Pyhäjoen kunnanhallitus
Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat vastuualue

Toimituskirjan jäljennöksen oikeaksi todistaa

Oikeudenkäyntimaksun peruste

Tuomioistuinmaksulaki

Lainkäyttösihteerin Päivi Leppälä

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Valitusosoitus

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisperusteet

Hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin mukaan valitusluvan myöntämisen perusteet ovat:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkipanon jälkeen. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon silloin, kun se on annettu. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen antopäivästä**, sitä päivää lukuunottamatta.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- perusteet, joilla valituslupaa haetaan
- miltä kohdin ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on toimitettava valitusajan kuluessa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**.

Valituskirjelmän voi toimittaa henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä. Sen voi omalla vastuulla lähettää myös postitse, lähetin välityksellä, telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta. Valituskirjelmä on toimitettava niin ajoissa, että se on perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen korkeimman hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä. Valituskirjelmän toimittamisesta telekopiona, sähköpostina tai sähköisen asiointipalvelun kautta säädetään tarkemmin sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003).

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite**Postiosoite:**

PL 180
00131 HELSINKI

Käyntiosoite:

Fabianinkatu 15
00130 HELSINKI

Faksi: 029 56 40382

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>